

Beste belangstellenden en deelnemers van de Green Deal groene daken,

Op 19 november inventariseerden ruim 30 [Green Deal](#) deelnemers de eerste ideeën voor een nieuw maatschappelijk verdienmodel voor het landelijk stimuleren van groene daken. Gastheer en initiatiefnemer [Leven op Daken](#) lichtte kort het doel van de startbijeenkomst en het verdere verloop van het proces toe. Het multi-stakeholderproces beoogd samen een nieuw verdienmodel te ontwikkelen en kansen te verzilveren en belemmeringen uit de weg te ruimen. Deze worden vervolgens getoetst in pilots. Het proces wordt begeleid door Anne-Marie Bor (AMBOR creatie) en Carleen Mesters (Stroom en Onderstroom).

De deelnemers zijn afkomstig uit het hele land, en vertegenwoordigen:

Overheden: het Ministerie van Economische Zaken, gemeenten Almere, Amsterdam, Rotterdam en Enschede, Amsterdam Rooftop Solutions, Waterschappen Vechtstromen, Waterschap Aa en Maas, Waterschap de Dommel;

Brancheverenigingen: VHG branchevereniging van ondernemers in het groen, VEBIDAK;

Bedrijven: Leven op Daken, Zinco Benelux, BTL Nederland, Mastum Daksystemen, Van der Tol Groep, BDA Groep, Troelstra en de Vries;

Kennisorganisaties: VIBA-Expo, NIOO, SBRCURnet, Metta, Urban Green Concepts;

en Gebruikers / pilotlocaties: woningbouwcoöperatie Domijn, Hogeschool van Amsterdam.

De meesten besteden meer dan de helft van hun tijd aan groene daken. Sommigen dromen er zelfs van en zijn er dag en nacht mee bezig.

Verskillende baten van groene daken spelen een rol om deel te nemen aan de Green Deal:

- Klimaat** (waterbergende functie in combinatie met alle andere waarden, aandeel Groene daken in bufferen neerslag, meer toepassen uit oogpunt van duurzaamheid in de stad).
- Biodiversiteit** (er zijn nog heel veel vragen hoe we de biodiversiteit kunnen stimuleren om beter de intrinsieke waarde te kunnen vermarkten).
- Gezondheid** (naast veel gehoorde gezondheidsaspecten over hittestress, hoort ook het dempen van geluid en afvangen van fijn stof en CO₂).
- Waarde en esthetiek** (constateren dat de lijst met waarden groot is, tegelijkertijd is het van belang om waarde te creëren op het dak omdat we de vergroting van groen dakareaal in de stad anders niet voor elkaar krijgen, duurzaamheid bij nieuwbouw wordt genoemd en het belang van een goede business case dus koppeling met kosten).
- Kosten** (baten groene daken ook van belang bij voorkomen van schade, de wens wordt geuit ook graag een verzekeringsmaatschappij in de groep te zien).

Ontwikkelingen water en klimaat

De Green Deal wil aansluiten bij en effectief gebruik maken van bestaande onderzoeken en ontwikkelingen. Er veel ontwikkelingen en initiatieven op het gebied van [klimaat en stad](#) (zoals [Klimaat Actieve Stad](#), [Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie](#), [GroenBlauwe netwerken](#) en [Platform 31](#)). Er is ook onderzoek beschikbaar naar de functionaliteit en werking van groene daken (SIA-RAAK onderzoek in Rotterdam, watergerelateerd onderzoek op het [NIOO dak](#) en een [Governance promotieonderzoek](#) aan de Universiteit van Utrecht). Gezien de verweving van functies op het groene dak is het van belang om de samenwerking te zoeken zoals in deze Green Deal.

De resultaten van de eerste inventarisatie smaken naar meer. Aan vijf tafels met de thema's biodiversiteit, waterregulering/klimaatadaptatie, waarde, kosten/baten en gezondheid vond een geanimeerd gesprek plaats. Relevante ontwikkelingen, verdienmodellen en kansen & knelpunten leverden inzichten op per thema:

a. Waterregulering / klimaatadaptatie: Awareness (meer bewustwording maakt verdienmodel minder belangrijk); Overheid: durf los te laten (bijvoorbeeld wel toepassing van groen dak en niet eis van waterretentie opnemen in de [keur](#)).

b. Biodiversiteit: Maak prestaties van het dak duidelijk en onafhankelijk onderbouwd (klimaatadaptatie & fijn stof); Dakkavels als laag aanbrenge in GIS met potentiële waarde en wie de eigenaar is; Welstand en bouwbesluit als kans zien (neem panden uit de omgeving die er op uitkijken mee).

c. Gezondheid: Geluidsaspecten en bijbehorende stakeholders meenemen (groene daken absorberen en dempen geluid); Integrale benadering (verbind met andere domeinen zoals preventie van criminaliteit); Bouw op een andere manier (gezonde vitale wijken), dit als kans zien.

d. Waarde: Formuleer gezamenlijk doel van wat je wilt bereiken met groene daken; Heroverweeg positie als dakwereld in de keten (meer integraal en naar voren in proces); Zoek evenwicht tussen voorschrijven en verleiden.

e. Kosten (en baten): Waterneutrale bouwvelop (kijk naar geheel, niet naar de cijfers, vb Brabant: geen waterberging opgave als je een groen dak hebt); Ontwikkel compensatieregelingen in de wateropgave (vb groencompensatie en compensatie voor bomen); Maak onderscheid tussen korte- (2-4 jaar) en langetermijn verdienmodellen (vastgoedwaarde voor overheden en bedrijven: maak een exploitatiemodel voor vastgoed en omgeving samen).

Op hoofdlijnen lijken kosten op zich geen probleem te zijn voor de toepassing van groene daken, van belang daarbij is te blijven kijken naar de stapeling en combinatie van waarden en functies die het dak in zich herbergt. Aanvullend is ingebracht dat een goede regelgeving van groot belang is (bouwkolom, overheid, bouwsector, marktpartijen en kennissector) waar je als eigenaar van een gebouw op terug kan vallen.

Potentiele pilots worden in een later stadium gebruikt om het verdienmodel te toetsen. Een aantal suggesties is gedaan, zoals het [Polderdak in Amsterdam](#), het [Mandelapark in Almere](#) en de toepassing van [Ecopan](#) door Domijn in Enschede.

Het vervolg van het proces bestaat uit een bijeenkomst in februari waarin de ontwikkeling van het verdienmodel centraal staat. In het belang van de landelijke stimulering staan nog een aantal gesprekken gepland met financiële partijen. Daarnaast is afgesproken om voor het draagvlak van de Green Deal nog een aantal partijen uit de groen dak sector te benaderen. In de volgende bijeenkomst wordt ook bekeken in hoeverre er al een afbakening te maken is om het proces effectief te houden. Gedacht wordt aan soorten gebouwen, zoals woningbouw, vastgoed, publiek en privaat. De start is positief gemaakt met deze eerste bijeenkomst. De diversiteit aan deelnemers en de enorme hoeveelheid aan kennis die is ingebracht, maakten dat er een waardevolle opmaat is gemaakt voor de volgende bijeenkomst.

Interesse om deel te nemen, suggesties voor een nieuw verdienmodel?
Meld je bij Erik Steegman: e.steegman@levenopdaken.nl.